

מסורת הש"ס

(א) [לקמן פט.]; ב ט טס, ג יבמות כג. לקמן פח: [פט.]; ד) ירש"ל דמילתא אלתא במשנה עדות פ"ג מ"ו אלז הכ דלמך ר' דוסא וכו מיע עשה לה לימא שס ולבך שפיר גרסי' דגמיא; (ס) כחובות לו: [עדות פ"ג מ"ו]; ו) ברכות לה: ז) ו ג"ט שס ובי"מ פו.; ח) קדושין פה. עדות פ"ד מ"ז [מוספתא דעדיות פ"ב ע"ש דומימלתין פ"ו ע"ש]; ט) לעיל עג.; י) קדושין פט.; יא) לקמן פח: יב) [דברים כו.]; יג) ש"ך לעיל פ.; יד) יו' [ער' טרכסמון],

לעזי רש"י

^{פירויו"ץ [פריביון.ץ].}
מגיד, מורגל.

מוסף תוספות

א. דרבי יהודה נמי אמר דשבריה שנשבית הרי היא בקדושתה. יעני קרקעא. ג. דר' יהודה סתמא מאי ניהו ר' יהודה בר אלעאי. דחזיוי ה"ר, ופ"י' נביטו קרקעא. ג. מדרבנן. ר"ש נכרת לה ע"כ. T. משמע אבל הוא עצמו אסור. מוס' פסחים סג. ה. [דנכל אכילת הבמה לא גזרו עליה משום אכילת קבע. רש"י פסחים סג. א. אבל להתחיל לכו"ע אסור ומשמע שבחצר אסור אצ"ע שלא נכנס לבית. מוס' ב"מ פח. ד"ה עד. T. מדרבנן נכנס לתוך. מוס' ב"מ סג, ועין עוד פירוש ר"ש לפ"ג דמשפוחת משנה ה' ע"כ מה עד, וכן על המשך דבריהם שםכ"ן.

פסקי ר"ד

לאלתר ואם נשאת והו לאחר זמן תנן לא כל הימנו מן הראשון לאבר זכותו של שני בשלמא לרב אדא בר אבהא היינו דקתני שני אלהא לשמואל מאי שני זכות הראיה לשני במשיצאת מלפני הדידי בתחוק מגורשת וכתה להנשא לשני ומדקמפשי' אמוראי למילתא דרבי אלעזר ש"מ דהלכתא כותיה ומסתמא [והלכתא] כותיה דרב אדא בר אבהא דדיקא דמגותיה כותיה ופירוקא דשמואל שניורא היא ואשניורא לא סמיכין: בותנ"ג כתב לגרש את אשתו ונמלך בש"א פסלה מן הכהונה ובה"א אצ"פ שנתנו לה על תנאי ולא נעשה התנאי לא פסלה מן הכהונה: שלא ליה רב יוסף בריה דרב מנשיא לשמואל ילמדנו רבינו יצא עליו קול איש פלוני כהן כתב גט לאשתו והרי היא וישבת תחתיו ומשמשתו מהו שלא ליה תצא והדבר צריך בדיקה מאי צריך בדיקה דאי מילתא דקרי אינשי מתא לנתינה כתיבה דלמא כתב ונתן קאמרי והאמר רב (שמואל) [אשין] כל קלא דבתר גישראל לא חיישין ליה. פי' ואצ"ג דאמרינן בפירקין דלקמן (פח.): דחיישי' לקלא קלא דקמי גישראל כדתנן (שם) יצא שמה בעיר מקודשת הרי זו מקודשת ואסורה לינשא עד שיתן לה גט שני. מפ' בנמ"ג: לבו גם נה. פרייו"ץ בלע"ז: גמ' בשראוה שנבעלה. ב"ש סברי אדם עושה בעילתו זנות וכל כמה דלא אמר הריני בועל לשם קדושין לא אמרינן לשם קדושין בעל: מה

זכום הראויה. משיאמתה מלפני העדים בחזקת מגורשת וכתה לינשא לשני: איש פלוני כהן. מנעשה באל לפניו שכתב כהן לגרש את אשתו ויאלץ קול בעיר על כך שכתב לה גט: מהו. מי מפקינן לה מיניה משום קלא שלא יאמרו גירשה והחזירה ונמלא כהן מחזיר גרושמו: מלא.

מפני הקול אלז הדבר צריך בדיקה קודם שנוציאנה ממנו: דאי מבטלינן קלא. אם נוכל לשחק בני העיר ולהוציאה מן הקול הזה לא תלא מבעלה: **ובנהרדעא לא מבטלי קלא.** לא היו נוהגין דייני העיר לשחקם מפני המשך שלא יוצאו קול שמחזיקים ידי עוברי עבירה דהכי אמרינן בהמגרש"י בסורא מבטלי קלא בנהרדעא לא מבטלי קלא: **דאי קרו לנתינה כתיבה.** אם רגילין בעיר לקרות לנתינה כתיבה הוי קול שהרי אומרי' שכתב לה והאי כתב נתן הוא דהא קרו לנתינה כתיבה. ואי לא קרו לנתינה כתיבה אין זה קול ולא יחשדוהו בזמחור גרושמו שהרי לא ילא קול שנתן אלא שכתב ופרכינן נהי נמי דקרו לנתינה כתיבה אמאי מפקינן לה בזהכי וכי לנתינה גופה מי לא קרו לה כתיבה ונמאן לימאן לן דהאי כתב דקא אמרי נתן הוא דלמא כתיבה בעלתא הוא: ומשנינן אי מיגילא מנתינה. שרגילין צ"ג להעיר לקרות לנתינה כתיבה אע"ג דלכתיבה לחודא נמי קרו כתיבה מחמרינן למיחש לקלא ואמרינן כתב ונתן קאמרי ותלא מפני חשד הקול: **כל קלא דכסר נשואין כו'.** אע"פ שגנינו בהמגרש"י דחיישינן לקלא דמתן ילא שמה בעיר מקודשת לפלוני מקודשת ואסורה לינשא לאחר עד שיתן לה אותו פלוני גט ה"מ כשילא הקול קודם שמשא לאחר אלז ילא לאחר נשואין לא חיישי' ליה חו נשואה ועומדת לכהן זה הרי ימים ושנים ומפני שילא עליה קול גירושין נוציאנה מתחתיו הא קלא דכמר נשואין הוא: **מאי תלא נמי תלא משני.** אם מת כהן זה ונשאה כהן

אחר תלא שהרי ילא עליה קול גרושה זה כמה שנים. ופרכינן והרי אלה מוציא לנו על בניו של ראשון לומר תללים הם שהרי הוציאוה מן השני שבדקו אחר הדברים ונמלאו אמת: **אסי למימר סמוך למישה גרשה.** הראשון לפיכך חכמים מוציאים אותה מן השני ולא אחי לאחוזקי קלא קמא בזהכי הואיל ומראשון לא אפקיה ואין לעו: ב"ש. שהיו מחמירים בקדושת יוחסין שאוסרין אותה לכהונה מפני נתינת הגט: **שמיערן לה.** ששחק עמה לא חיישינן שמה באל עליה: **דרך טרקסמון.** דרך הכנושה ממון ליכנס לפנים. ודומה לי שהוא לשון יומי כמו טרקסין (יומא דף נא.):

כדי לחייבו במעשר. דקיימא לן אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית. ודעייל ליה דרך שער לאפקוץ דרך חצרות ודרך גרות דלא ויליף מואכלו בשעריך^י בנ"מ בהשוכר (פח.): **בותנ"ג צריכה גט שני.** מפ' בנמ"ג: לבו גם נה. פרייו"ץ בלע"ז: **גמ' בשראוה שנבעלה.** ב"ש סברי אדם עושה בעילתו זנות וכל כמה דלא אמר הריני בועל לשם קדושין לא אמרינן לשם קדושין בעל: מה

תצא והדבר צריך בדיקה מאי צריך בדיקה דאי מילתא דקרי אינשי מתא לנתינה כתיבה דלמא כתב ונתן קאמרי והאמר רב (שמואל) [אשין] כל קלא דבתר גישראל לא חיישין ליה. פי' ואצ"ג דאמרינן בפירקין דלקמן (פח.): דחיישי' לקלא קלא דקמי גישראל כדתנן (שם) יצא שמה בעיר מקודשת הרי זו מקודשת ואסורה לינשא עד שיתן לה גט שני. מפ' בנמ"ג: לבו גם נה. פרייו"ץ בלע"ז: **גמ' בשראוה שנבעלה.** ב"ש סברי אדם עושה בעילתו זנות וכל כמה דלא אמר הריני בועל לשם קדושין לא אמרינן לשם קדושין בעל: מה

הזורק פרק שמיני גיטין

פא.

י"א ב"א הימנו **לא**בד זכותו שר' שני. ואם תאמר לרז לאל בר האבא דמוקי לה בשניסת מה שפירש בקונטרס משום חששא דקנוניא מה קנוניא שייך דכין דנישאת לשני לא מאי להחזירה דתלא מזה וזמנה וי"ל דפעמים דאין הבעל שס על לבו שאסור להחזירה ועושה קנוניא: **ובנהרדעא לא מבטלי קלא.**

אפילו ע"י עדים

והא דלמרינן בחזקת הבתים (ב"ב דף גז.) ובפ' שני דכתובות (דף כו: ושם) גבי מעלין לכהונה על פי עד אחד דמבטלין קלא הסם משום דנפסל מתרומה לעולם אלז משום דנאסרה לבעלה משום גרושה אין לבעלו א"י שאני הסם דלתרומה דרבנן אין לחוש אי מבטלי קלא: **דרורות אחרונים ר' דוסא.** אע"ג דבאלו נערות (כתובות דף לו:) קאמר ר' יוחנן רבי יהודה ור' דוסא אמרו דבר אחד ^א והכא קאמר ר"י גופיה ^ב באל ואלה שלא כדורות כו' גם על עצמנו היה קורא תגר אי נמי לאל דבר אחד ממש קאמר שלא היה מיקל כמו ר' דוסא ובכמה מקומות אמרינן אמרו דבר אחד אע"פ שאין שוין: **ובי מה עשה לה ערבי זה.** לרצומא נקט דלפילו ערביים שטופוין

בזימה כדלמרינן בפ"ב דקדושין (דף מט:) י' קצין זנות ירדו לעולם ט' נטלו ערביים ואחת לכל העולם אפ"ה ליכא למיחש: **טרקסמון.** לשון שער

כמו טרוקו גלי (ברכות דף כח.) ועגרוי^י פי' טרקסמון מין ירק דנמשניו חשיב ירק ששמו טרקסמון ר"ה לומר דרך שמכניסין ירק שפטור ממעשר ואין נראה דל"ס הל"ל ירק סתם פטור ז"ע במשניות אם ירק טרקסמון פטור אפילו מדרבנן: **דרך גנות בדי צפוטין מן המעשר.** היינו דווקא אכילת עראי אלז אכילת קצב אסוריה ^ג כדלמר רבי אשעיא (פסחים דף טו.) מערים אדם על תבואתו ומכניסה בזמן שלה כדי ששאר תבואתו אוכלת ופטורה מן המעשר ואכילת בזמה אכילת עראי ^ה הוא כדתנן (פאה פ"א מ"ו) מאכילין לבהמה ולחיה ולעוף עד שיתמרח בכרי: **ורב"י יוחנן אמר אפי"ו חצר קובעת.** וא"ת ור' ינאי היכי פליג עליה והא כמה תנאי אית להו דחצר קובעת כההוא דמיימי צפ' יואל דופן (נדה מז:) אי זו היא חצר שקובעת למעשר רבי ישמעאל אומר שהכלים נשמרים לתוכה כו' וכן (בבא לה.) היה אוכל באשכול ונכנס מגינה לחצר ר"א אומר יגמור ור' יהושע אומר לא יגמור ^ו וי"ל דרבי ינאי מוקי להו מדרבנן אלז מה"ט צריך שיראה פני הבית אלז

אין לתרץ דהא דחצר קובעת היינו דבעינן שיבא דרך חצר לבית אלז חצר לבד אינה קובעת אפי' מדרבנן דההוא דהיה אוכל באשכול משמע דחצר קובעת בלא בית ^ז וכן בכמה משני' ועוד הקשה ה"ר אלחנן דההוא בסוף פ' יואל דופן (נדה דף מז:) סמיים בזה כי ר' יהודה אומר שתי חצרות זו לפניו מזו הפנימי' חייבת והחיצונה פטורה ואי צריך להביא לבית פשיטא דלעולם לא יתחייב עד שיכניס דרך פנימי' כי דרך חיצונה לבדה לא יוכל לבא: בית

אוכלת, כי"ל האשה שאמרה נשבעי וטהורה אני אוכלת ואם יש עדים שנשבעי והיא אומרת טהורה אני אינה אוכלת. בנמ' עדות (שם). דרך טרקסמון. דרך שערי החצר והבית (ברכות לה.). אין הטבל. אפילו מימחו בכרי בשדה (ב"מ פ"ג) מתחייב במעשר. מן המורה, אלז אכילת קצב אסור לאכול מדרבנן (ברכות לה.). עד שיראה פני הבית. פתח כניסה ויוציאה שיכנס דרך הפתח שהוא פני הבית ולא דרך גנות וקניפיות (ב"מ פ"ג). שנאמר ואכלו בשעריך. ונתת ליו וגי מעשה כנענים לשעריך (שם). ולנה עמו בפונדקי. אפילו לאחר זמן (קדושין טה.). מחלוקת. ב"ש ובי"ה במגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק, דמלכי לה ב"ה גט שני, בשראוה שנבעלה. אלז לא ראוה לא חיישין (לעיל ע"ג).

אוכלת, כי"ל האשה שאמרה נשבעי וטהורה אני אוכלת ואם יש עדים שנשבעי והיא אומרת טהורה אני אינה אוכלת. בנמ' עדות (שם). דרך טרקסמון. דרך שערי החצר והבית (ברכות לה.). אין הטבל. אפילו מימחו בכרי בשדה (ב"מ פ"ג) מתחייב במעשר. מן המורה, אלז אכילת קצב אסור לאכול מדרבנן (ברכות לה.). עד שיראה פני הבית. פתח כניסה ויוציאה שיכנס דרך הפתח שהוא פני הבית ולא דרך גנות וקניפיות (ב"מ פ"ג). שנאמר ואכלו בשעריך. ונתת ליו וגי מעשה כנענים לשעריך (שם). ולנה עמו בפונדקי. אפילו לאחר זמן (קדושין טה.). מחלוקת. ב"ש ובי"ה במגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק, דמלכי לה ב"ה גט שני, בשראוה שנבעלה. אלז לא ראוה לא חיישין (לעיל ע"ג).

עין משפט

נר מצוה

בוח א מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה א סמג עשין ז טור ש"ע אה"ע סימן קמג סעיף א וסימן ו סעיף א:
בב ב טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף ד:

ג א מיי' פ"י שם הלכה ב ופ"י"ז מהל' אסורי ביאה ה"ט"ן סמג שם טוש"ע אה"ע סימן מז סעיף ח וסימן ו סעיף ג:
גא ד מיי' פ"ז מהל' אסורי ביאה הלכה יט טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ג:

ה [מיי' פ"ג מהל' מעשר ביאה ה"ט"ן סמג שם טוש"ע אה"ע סימן מז יו"ד סי' שלא סעיף פג]:
גב ו מיי' פ"ג מהל' מעשר הלכה ג ופ"ד הלכה ז סמג עשין קלה טוש"ע י"ד סימן שלא סעיף פג:

גג ז מיי' פ"י מהלכות גירושין הלכה יח סמג עשין ג טור ש"ע אה"ע סימן קמט פט"א:

תורה אור השלם

1. ואמרץ לפני יי' אלהיך בערתי הקדש מן הבית וגם נתתיו ללוי ולגר ליהיום וקאלקנה ככל מנהיך אשר צויתני לא עברתי ממנוצחק ולא שקרתי:

דברים כו יג
2. כי חבלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת הבית וגם נתתיו ללוי ולגר ליהיום וקאלקנה ככל מנהיך אשר צויתני לא עברתי ממנוצחק ולא שקרתי:

מוסף רש"י

כל קלא דבתר גישראל. כל קול שלא על האשה משתטא ולא ילא עליה קול קודם נשואין, לא חיישינן ליה. כגון אם נישאת לבחן ואל עליה קול שהימה זונה וזו גרושה לא מפקינן לה מיניה אלא בעדות כהונה חו נשואה ועומדת היא (לעזר פח: ובני"ז יבמות עב.) אי: ניסת היס ואח"כ אל קול שהיס היא נמקדשה לאחר קודם נשואין, לא חיישין ליה לאוסרה על בעלה ולא להאריסה גט מבעל הקול, שאם אחת מניסה גט מנאלת אסורה על זה דמחוקק לקלא ונמלא זה בועל אשת איש וקיימא לן כשם שאסורה לבעל כל אסורה לבעול (לקמן פ"ג). שבריה. בת כהן, אוכלת בתרומה. ולא מחוקקין לה בחזקת בעולה לפסול לה המלללה בביתו (כתובות דו.). מופני שמויער לה. כלומר אין טענין כהן הפקר לאוסרן כבעילה אלא לשחק עמה. רענן פליגי דלרבי דוסא ולאמרו יש שניה אוכלת וש שאינה

אוכלת, כי"ל האשה שאמרה נשבעי וטהורה אני אוכלת ואם יש עדים שנשבעי והיא אומרת טהורה אני אינה אוכלת. בנמ' עדות (שם). דרך טרקסמון. דרך שערי החצר והבית (ברכות לה.). אין הטבל. אפילו מימחו בכרי בשדה (ב"מ פ"ג) מתחייב במעשר. מן המורה, אלז אכילת קצב אסור לאכול מדרבנן (ברכות לה.). עד שיראה פני הבית. פתח כניסה ויוציאה שיכנס דרך הפתח שהוא פני הבית ולא דרך גנות וקניפיות (ב"מ פ"ג). שנאמר ואכלו בשעריך. ונתת ליו וגי מעשה כנענים לשעריך (שם). ולנה עמו בפונדקי. אפילו לאחר זמן (קדושין טה.). מחלוקת. ב"ש ובי"ה במגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק, דמלכי לה ב"ה גט שני, בשראוה שנבעלה. אלז לא ראוה לא חיישין (לעיל ע"ג).

אוכלת, כי"ל האשה שאמרה נשבעי וטהורה אני אוכלת ואם יש עדים שנשבעי והיא אומרת טהורה אני אינה אוכלת. בנמ' עדות (שם). דרך טרקסמון. דרך שערי החצר והבית (ברכות לה.). אין הטבל. אפילו מימחו בכרי בשדה (ב"מ פ"ג) מתחייב במעשר. מן המורה, אלז אכילת קצב אסור לאכול מדרבנן (ברכות לה.). עד שיראה פני הבית. פתח כניסה ויוציאה שיכנס דרך הפתח שהוא פני הבית ולא דרך גנות וקניפיות (ב"מ פ"ג). שנאמר ואכלו בשעריך. ונתת ליו וגי מעשה כנענים לשעריך (שם). ולנה עמו בפונדקי. אפילו לאחר זמן (קדושין טה.). מחלוקת. ב"ש ובי"ה במגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק, דמלכי לה ב"ה גט שני, בשראוה שנבעלה. אלז לא ראוה לא חיישין (לעיל ע"ג).

אוכלת, כי"ל האשה שאמרה נשבעי וטהורה אני אוכלת ואם יש עדים שנשבעי והיא אומרת טהורה אני אינה אוכלת. בנמ' עדות (שם). דרך טרקסמון. דרך שערי החצר והבית (ברכות לה.). אין הטבל. אפילו מימחו בכרי בשדה (ב"מ פ"ג) מתחייב במעשר. מן המורה, אלז אכילת קצב אסור לאכול מדרבנן (ברכות לה.). עד שיראה פני הבית. פתח כניסה ויוציאה שיכנס דרך הפתח שהוא פני הבית ולא דרך גנות וקניפיות (ב"מ פ"ג). שנאמר ואכלו בשעריך. ונתת ליו וגי מעשה כנענים לשעריך (שם). ולנה עמו בפונדקי. אפילו לאחר זמן (קדושין טה.). מחלוקת. ב"ש ובי"ה במגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק, דמלכי לה ב"ה גט שני, בשראוה שנבעלה. אלז לא ראוה לא חיישין (לעיל ע"ג).